

Примерни задачи
за областен кръг на олимпиада по география и икономика
Състезателна група 11.-12. клас

1. Съотнесете и запишете в таблицата понятието към съответстващото му определение.

хибридизация, природоползване, зелена икономика, ойкумен, природен риск, екоцид

№	Понятие	Определение
1.		Обитаемата част от сушата, включваща всички територии, заселени, усвоени или по друг начин въввлечени в обществения живот.
2.		Несигурност и неопределеност по отношение на силата, времето и мястото на проявата, както и на крайните резултати – преки и косвени, водещи до човешки и материални загуби.
3.		Процес на смесване на гените на различни видове или сортове растения и/или животни.
4.		Концепция за икономическо развитие, която цели минимизиране на негативния отпечатък върху околната среда и запазване на темповете на устойчиво икономическо развитие.
5.		Процес на унищожаване на конкретен компонент на природната среда, напр. избиване на животните, премахване на растителността, замърсяване на почвите, въздуха или водите и т.н.
6.		Съвкупност от всички форми на експлоатация на природно-ресурсния потенциал и мерките за неговото съхранение.

2. Прочетете текста и изпълнете поставените задачи.

Дълбоководен добив на полезни изкопаеми – икономическа възможност или екологична заплаха?

Дълбоководният добив на полезни изкопаеми е иновативен метод за извличане на ресурси от дъното на океаните. В морските дълбини се намират значителни залежи на ценни минерали като никел, мед, кобалт и редки елементи, които са от ключово значение за производството на батерии, електронни устройства и технологии за възобновяема енергия. Този вид добив се разглежда като алтернатива на традиционния сухоземен добив, който често води до големи нарушения на природната среда.

Въпреки това, дълбоководният добив предизвиква сериозни опасения сред екологичните организации и учените. Океанските екосистеми са сред най-слабо изследваните на планетата, а дейностите по извличането на ресурси могат да доведат до необратими щети за морската флора и фауна.

Компанията „Оушън Майнинг“ планира да предприеме добив на руди в международните води на Тихия океан в близост до Филипините. Основната цел е да се извлекат големи количества полиметални руди, богати на мед, никел и кобалт. Компанията твърди, че този проект ще намали зависимостта на световната

икономика от сухоземните рудници, като същевременно ще осигури нови работни места и значителни приходи.

От друга страна, екип от учени и природозащитници от цял свят предупреждава, че подобна дейност може да доведе до сериозни екологични последици в океана и икономически щети за обитателите на най-близките острови.

А) Запишете два екологични проблема, които могат да възникнат в Световния океан в резултат на дълбоководния добив на полезни изкопаеми.

1. ....

.....

2. ....

.....

Б) Избройте две икономически дейности, които могат да бъдат застрашени от настъпването на екологични проблеми в Световния океан в резултат на дълбоководен рудодобив.

1. ....

.....

2. ....

.....

3. Прочетете определението. За коя географска научна дисциплина се отнася?

Изучава природните териториални комплекси и взаимодействията между техните компоненти като релеф, климат, води, почви, растителност и животински свят. Изследва пространственото разпределение, динамиката и взаимовръзките в природната среда, както и влиянието на човешката дейност върху тези комплекси.

А) Спелеология

Б) Климатология

В) Почвознание

Г) Ландшафтознание

4. Запишете понятието, с което се обозначават земното, водното и въздушното пространство на една държава.

.....

5. Разпознайте и отбележете международната организация, за която се отнася текста.

Наследник на организацията, създадена през 1948 г. за оптимално използване на американската финансова помощ за икономическото възстановяване на страните от Западна Европа. С развитието си се превръща от регионална в световна. Често я наричат „Клуб на богатите“.

А) ОПЕК

Б) МВФ

В) ОИСР

Г) ЕАСТ

6. Прочетете текста и отговорете на поставените задачи.

Връзката между „потапянето“ на Малдивите и икономиката на най-големия бразилски щат Амазонас

На 17 октомври 2009 г. кадри от една необичайна среща обикалят световните медии и заливат социалните мрежи. Правителство на Република Малдиви, заемаща едноименния коралов архипелаг извършва заседание под водата край кораловите рифове. Всеки от министрите е във водолазна екипировка. Този своеобразен политически флашмоб цели да привлече световното внимание върху един жизненоважен проблем за „ниските“ океански нации – покачването на нивото на Световния океан в резултат на глобалното затопляне и бързото топене на ледовете в Арктика и Антарктика.

Новината за това подводно съвещание се отразява в централната емисия новини по бразилски телевизионен канал на 18 октомври 2009 г. На следващия ден учениците от Международното училище на Амазония в град Манаус започват да събират подписи в града с искане за ограничаване на две от основните икономически дейности в Амазонас.

А) Кой две икономически дейности искат да ограничат учениците чрез подписката?

..... И .....

Б) Опишете поредицата от процеси в природата, които тези икономически дейности предизвикват, за да се стигне до покачването на нивото на Световния океан и „потапянето“ на Малдивите.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. За кой геополитически модел се отнася определението?

Представява система на световно стопанство, при която най-малко три държави имат приблизително равен икономически и военен потенциал. Приема се за най-устойчив от всички съществуващи модели.

- А) еднополюсен геополитически модел**
- Б) многополюсен геополитически модел**
- В) двуполюсен геополитически модел**
- Г) модел на моноцентрично развитие**

8. Прочетете характеристиките и определете двата процеса, за които се отнасят.

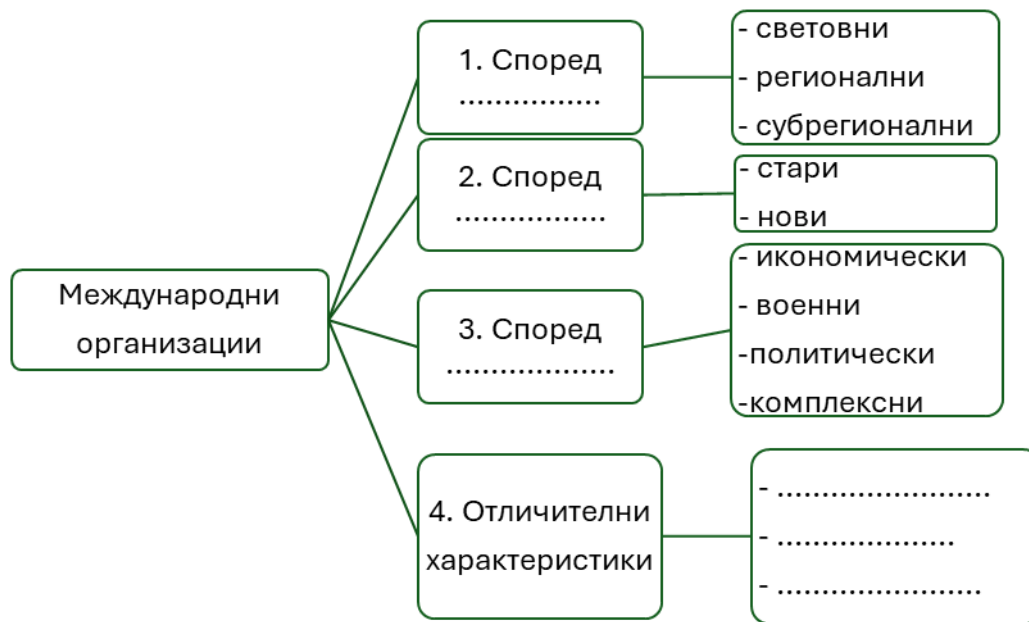
- Миграция на градско население в селски ареали.
- Разпространение на градски начин на живот сред селско население.
- Развитие на икономически дейности, характерни за градовете в селски ареали.

- Преобразяване на стари и свободни градски зони за повишаване на тяхното икономическо и социално положение.

- А) урбанизация и джентрификация
- Б) джентрификация и псевдоурбанизация
- В) псевдоурбанизация и рурбанизация
- Г) рурбанизация и джентрификация

9. Допълнете схемата, на която е представена класификация и основни характеристики на международните организации.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
- .....

10. Запишете цифровия код на твърденията, които се отнасят до целите на ОИСР.

1. Устойчиво икономическо развитие.
2. Обща икономическа политика в областта на нефтодобива.
3. Разширяване на свободната търговия.
4. Премахване на граничния контрол между държавите.
5. Повишаване на жизнения стандарт.
6. Подпомагане на по-слаборазвитите държави.

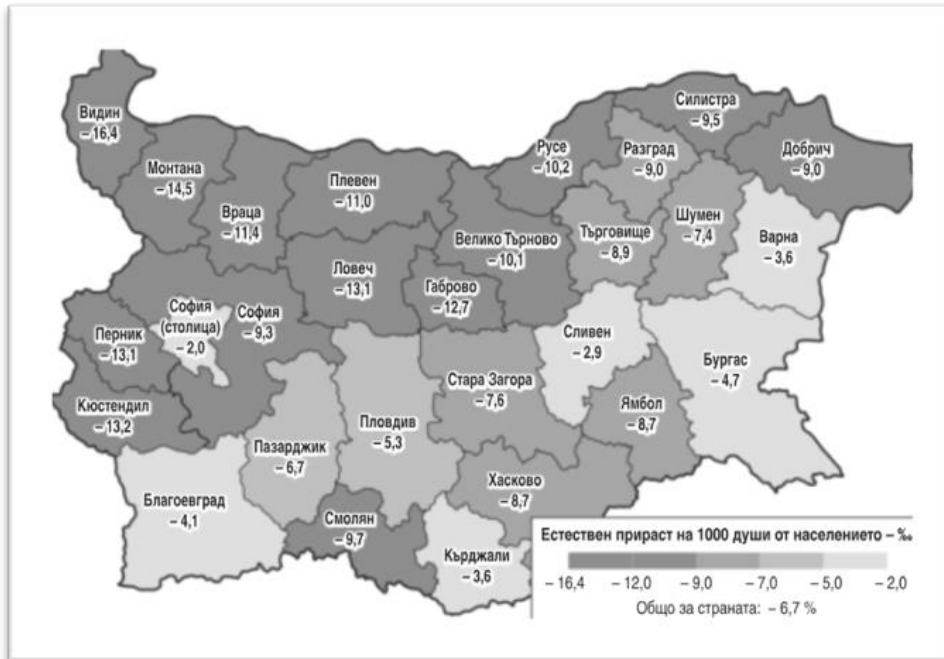
.....

11. Запишете трите основни групи фактори, които оказват най-силно влияние върху формирането на селищната мрежа в България през последните 70 години?

1. ....
2. ....
3. ....

12. Анализирайте информацията от картосхемата. Отговорете на въпросите.

- А) В кои области естественият прираст на населението е най-висок?
.....
.....
- Б) В кои области естественият прираст на населението е най-нисък?
.....
.....
- В) В коя област естественият прираст на населението е равен на средния за страната?
.....
.....

13. Анализирайте информацията от инфограмата и изпълнете задачите.

А) Кой демографски проблем на България представя инфограмата?

.....

Б) Формулирайте две твърдения, показани чрез възрастовата структура от инфограмата.

1. ....

2. ....

В) Запишете две причини за високия брой на столетниците в столицата?

1. ....

2. ....

14. С кое понятие няма връзка информацията от изображението и таблицата?

Население под, в и над трудоспособна възраст в България

Година	Под трудоспособна	В трудоспособна	Над трудоспособна
2023	15.2	58.5	26.3
2019	15.3	59.8	24.9
2010	14.6	62.7	22.7
2000	16.8	58.3	24.9

А) човешки ресурси

Б) трудови ресурси

В) заетост на населението

Г) работна сила

15. Прочете инфограмата и запишете подходящо заглавие. Формулирайте три извода.

Заглавие: .....

1. ....
2. ....
3. ....

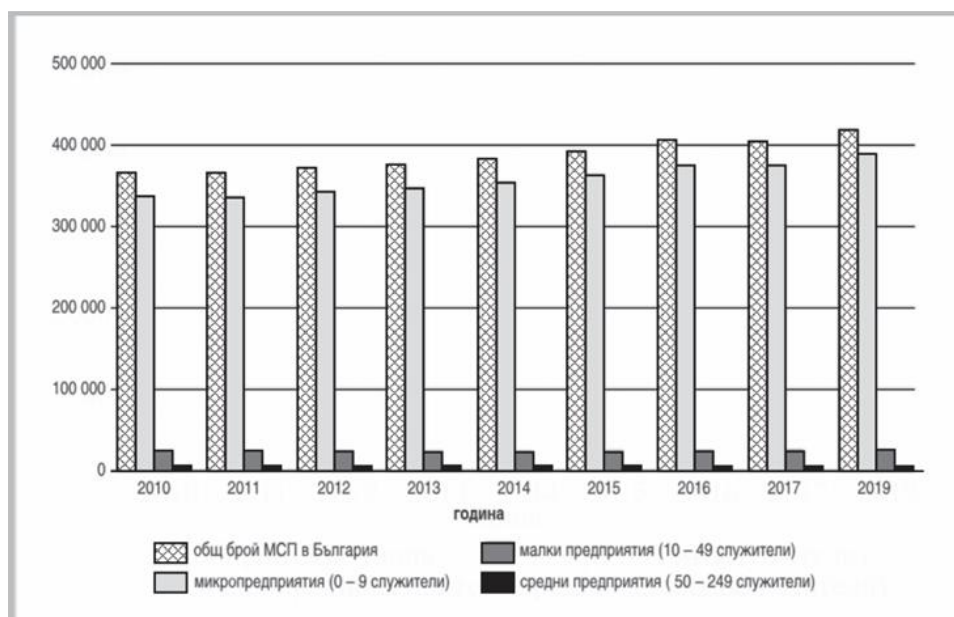
16. Разпознайте и отбележете показателя, който представлява съотношение между създадения БВП и броя на заетите за съответната година.

- А) коефициент на заетост
- Б) производителност на труда
- В) коефициент на безработица
- Г) брутна добавена стойност

17. Отбележете в таблицата с „Да“ верните и с „Не“ грешните твърдения за аграрното стопанство на България.

№	Твърдение	Да/Не
1.	Наблюдава се трайна тенденция на уедряване на земеделските стопанства, което повишава конкурентоспособността им.	
2.	Секторът на аграрната икономика отбелязва ръст от 7% в общия дял от заетостта през последните години.	
3.	Производителността на труда в аграрния сектор в България е на високо ниво от средното за ЕС.	
4.	Около 66% от земеделските стопанства в България реализират продукцията директно на пазара.	
5.	Секторът рибарство в България отбелязва устойчив ръст благодарение на подкрепата от ЕС, въпреки някои проблеми с материалната база.	

18. Анализирайте информацията за малките и средни предприятия (МСП) в България. Отговорете на въпросите.

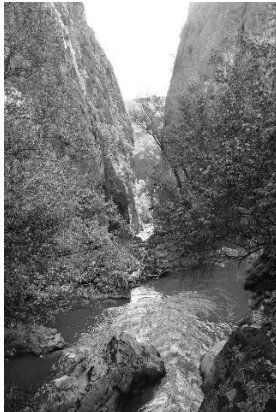
А) Коя категория предприятия преобладава в периода 2010–2019 г.?

.....

Б) Каква тенденция се забелязва в броя на предприятията от тази категория през годините?

.....

19. Отбележете туристическия район, в който се намират обектите от изображенията.

Ждрелото на р. Ерма

Житолюб – карстов извор

гр. Копривицица

- А) Район Рила - Пирин
- Б) Район Родопи
- В) Район Стара планина
- Г) Район София